

TRANSCRIPT Terugblikken op 2022. Met Seada Nourhussen (afl. 115)

Met alle dank aan Amberscript voor de software en alle menselijke transcripters van transcriptclub A: Paulien, Djuna, Yvonne, Ymke, Melissa, Paula, Pieke, Guusje en Maaïke

ML Dag knallers en sterretjes van ons, welkom bij DAMN HONEYYYY

START INTRO TUNE

NYD De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

ML Mijn naam is Marie Lotte

NYD En mijn naam is Nydia en dit is aflevering 115. De laatste aflevering van het jaar en dus nemen we traditiegetrouw het jaar door. Dat doen we met iemand die al langggg op onze wishlist stond. Ze is journalist, ze is auteur. En ze is bovendien mede-eigenaar en hoofdredacteur van ons favoriete online en offline magazine OneWorld, het is Seada Nourhussen!

ML HALLO WELKOM!

SEA Hallo, hallo

NYD Jij ging lekker op vakantie?

SEA Ik ging lekker op vakantie

NYD Jij dacht: ik ga even lekker bijkomen van 2022. En toen kwam de ziekte

SEA Toen kwam de ziekte ja. Ik ben ziek geworden op vakantie, da's nooit zo'n hele leuke combinatie. Ik heb ook een leuke vakantie gehad hoor, daar niet van!

NYD De eerste drie dagen

SEA De eerste drie dagen waren goed en ja, toen heb ik twee dagen... Ik heb ongeveer twee dagen echt binnen gezeten. Nou moet ik zeggen dat ik niet op een hutje op de hei zat, maar in een luxe hotel

ML Een luxe resort

NYD In principe, als je dan ergens binnen moet zitten...

SEA Ja, want dan krijg je je ontbijt gewoon op je kamer geserveerd. Dus het is allemaal niet vreselijk. Maar ja, je wil natuurlijk liever gewoon zorgeloos genieten van je vakantie. Dus het is een beetje een *mwap mwap* zeg maar, einde. Maar het komt wel weer goed. Ja, ik heb vlak voor de vakantie dus ook voor het eerst COVID gekregen. Heel lang was de *running gag* op de redactie dat ik de enige was die maar staande bleef. Terwijl ik tegelijkertijd ook een soort *super spreader* was, want iedereen raakte mij altijd aan. Dus iedereen wil... Ja, die mensen willen mij altijd knuffelen.

NYD Oke, dat is iets wat je losmaakt in de mensen?

SEA Dat maak ik los in de mens blijkbaar. Ik denk dat heel veel mensen die mij niet kennen, dat niet achter mij zouden zoeken, maar... *lacht*

NYD Het is echt zo mensen *lacht*

SEA Dus toen dacht ik nog van nou... En ik denk wel dat ik eigenlijk... Ik heb ook een theorie, dat ik eigenlijk een beetje *patient zero* ben. Dat ik het eigenlijk heb gehad, helemaal aan het begin, toen nog niemand het wist. En toen d'r ook nog geen testen waren. Toen ben ik heel ziek geweest. Dus dat was begin 2020. Maar ja, je kon nergens heen, je kon er niks mee doen.

NYD Was wel al dat jij wel al wist dat COVID toen al bestond?

SEA Ja, het bestond, maar toen in China.

NYD Ja, precies dus niet hier

SEA We hadden het hier nog niet echt

NYD Ik zag gisteren nog zo'n tweet van de RIVM. Dat iemand dan zo zei van: hé, joh die COVID moeten we daar niet eens op letten? In 2020, begin 2020. En RIVM zo: er is geen enkele reden om aan te nemen, dat COVID in Nederland...

SEA En toen had ik het dus

ML Ook echt iemand die geïnterviewd werd daarover: nee, dat is allemaal niet... We houden het in de gaten, maar dat is het dan ook wel.

NYD Maar toen had jij het dus misschien al?

SEA Ja, toen had ik het al. Dus doodziek en toen... Maar ik kon nergens terecht en toen heb ik het drie jaar lang niet gehad. En een paar weken geleden wel

NYD Daar was je dan

SEA Daar was ik opeens ja

NYD Maar het is toch ook wel echt overal nu en nul maatregelen dus op zich, is er bijna niet aan te ontkomen.

SEA Nee, nee, dus zelfs ik niet immuun

NYD Waarom ik het even zei net, voordat we de opname begonnen, van ik kan misschien een beetje warrig zijn, dus dan weet de luisteraar dat maar gewoon. En *that's all fine*. Ik dacht ook effetjes voor de mensen die onder een steen hebben gelegen en die denken: OneWorld? Favoriete magazine van the Damn Honeys. Ik heb er nog nooit van gehoord! Lijkt me sterk als je ons volgt, maar goed. Wat is OneWorld?

SEA Nou OneWorld is, zoals je zelf hebt omschreven heel goed, een online en offline magazine. Wij verschijnen vier keer per jaar op papier. Kwartaalblad, lekker dik. En we zijn dagelijks online. En wat ons kenmerkt is dat wij journalistiek voor rechtvaardigheid maken. Dus eigenlijk, in alles wat wij doen is rechtvaardigheid een beetje de leidraad. In de zin van: onze onderwerpkeuze, de mensen die we aan het woord laten, de mensen die we een podium geven, ook de mensen die we geen podium geven, doen we ook heel bewust. Ik heb

een manifest geschreven ooit waarin vrij duidelijk wordt wat wij doen. En er staan dingen in als dat we bijvoorbeeld expliciet niet neutraal zijn, zoals heel veel media wel claimen te zijn. En dat die neutraliteit zit er niet in, dat we onze mening verkondigen, maar dat we niet net neutraal staan tegenover onrecht. En met andere woorden, als er onrecht te ontleden, onderzoeken, of wat dan ook valt, dan dan gaan we dat doen. Wij zijn heel erg bezig met een macht-vraag, maar ook met onze eigen machtspositie. En zo zijn er meer dingen die wij anders doen dan andere... laten we zeggen: traditionele media? Dat wil niet zeggen dat wij geen traditionele media beoefenen, maar wij stellen wel vragen bij de mores die in veel journalistieke praktijken leven.

ML Ja, en jullie... Als jullie feedback krijgen van lezers, dan nemen jullie dat ook mee. Of tenminste, dat nemen jullie serieus.

SEA Jazeker, nemen we zeker serieus. Nou zeggen alle media dat natuurlijk hé. Alle titels zullen zeggen: we nemen onze lezers heel erg serieus. En dat is ook zo. Alleen er is een verschil tussen zeg maar een hoekje voor je lezers om ingezonden brieven te sturen. Dat zie je natuurlijk vaak in de krant. Of nou, kan je daar even je gal kwijt. Maar ja, wat wij vaak doen, is dat we onze lezers ook meenemen in beslissingen die we nemen. Dus als wij zeggen van, bijvoorbeeld één van de stukken die we vandaag weer herplaatst hebben in ons lijstje van 2022 stukken die je niet moet missen, is bijvoorbeeld een stuk over dat wij op een gegeven moment... Wij omschreven onszelf als: nou, rechtvaardigheid is de paraplu waaronder wij opereren, dan hebben we drie hoofdthema's namelijk: mensenrechten, identiteit en duurzaamheid. En dan hebben we gezegd: op een gegeven moment stoppen we met het woord duurzaamheid. En de reden daarom is, omdat wij dat eigenlijk te beperkt vinden voor wat wij proberen te onderzoeken. Wij willen veel meer richting klimaatrechtvaardigheid. Dat is een grotere paraplu, waaronder... Kijk, duurzaamheid is een soort economie geworden. Dat is een economie van technologie en snuffjes waarmee je de klimaatcrisis zou kunnen overwinnen.

NYD Ja, dus met een heel elektrische auto en de vegaburger ga je de wereld redden. Dat is een beetje wat mensen voorgeschoteld krijgen.

SEA Ja, ja, maar niet iedereen kan een Tesla betalen en ook niet iedereen kan een vegaburger betalen. Dus hoe inclusief is dat en hoe eerlijk is dat? En klimaatrechtvaardigheid gaat veel meer over, de klimaatcrisis op een holistische manier aanpakken en veel meer kijken naar andere aspecten die d'r ook bij spelen, namelijk: seksisme, racisme, kolonialisme. Om ook de situatie van de klimaatcrisis goed te kunnen begrijpen en ontleden. Dus waar wij heel veel mee bezig zijn, is lezers niet alleen maar vertellen wat er mis is, maar ook naar de bron gaan, naar de oorsprong, naar hoe is dit zo gekomen? Als je dat wil ontleden dan moet je veel omvattender werken en dan moet je ook veel meer zaken niet isoleren van elkaar. Wat heel veel natuurlijk, in zeg maar het nieuws

gebeurt, waar ik jarenlang in gewerkt heb. Ik heb vijftien jaar voor kranten gewerkt. Is dat het heel vaak wordt geïsoleerd van elkaar. Dus het is: oké, er is een probleem met stikstof bijvoorbeeld. Nou, dan gaan we het hebben over boeren die boos zijn of politici die iets anders willen... Maar je komt niet echt tot de kern van: hoe zijn we op dit punt gekomen? En dat is wel wat wij steeds proberen te doen.

NYD Ja, ja, dus ook meer de diepte in en voorbij de waan van de dag. En jullie bestaan tien jaar dit jaar!!!

SEA Nou officieel vorig jaar

NYD Oh?!

ML Huh?

SEA Ja, ja

ML Nee! We zijn niet *on top of it!* *lacht*

SEA Nee, dat geeft niet. Dat is ook niet zo raar, want vorig jaar waren we officieel tien jaar... Bestonden we precies tien jaar. Korte geschiedenisles als jullie daar zin in hebben?

NYD & ML Ja, kom maar

SEA Oké, nou, ik ben sinds 2018 hoofdredacteur van OneWorld. Maar OneWorld bestaat sinds 2011 en daarvoor was het... en het is eigenlijk ontstaan uit een fusie van twee ontwikkelingslanden. Dat is ook de achtergrond OneWorld. Dan zullen misschien heel veel jonge mensen: huh, ontwikkelings bladen?! Want dat is natuurlijk ook een beetje dood gegaan. De ontwikkelingssector dat was een gigantische sector eigenlijk in Nederland. Ontwikkelingssamenwerking heette dat, dat was dus ook een heel departement op Buitenlandse Zaken. D'r waren ministers voor en dat soort dingen. Nou, dat is onder Rutte allemaal een beetje zo doodgebloed langzaam. Maar dat was een hele grote sector die eigenlijk voortkwam uit zendelingenwerk, missiewerk. Dus hé, rijke landen of Westerse landen gingen niet-Westerse landen uit de armoede helpen.

NYD Redden

ML *White saviorism*

SEA *White saviorism in practice*. En nou ja, daar waren ook media voor. Je had het blad van Oxfam-Novib misschien kennen mensen dat nog. Dat bestaat nog steeds. Dat heette Onze Wereld. Hoor je: OneWorld, Onze Wereld? *lacht* En dan had je het blad, en dat is heel grappig want het heette IS. Dat staat voor internationale samenwerking, maar dat werd gewoon afgekort tot IS. Voordat IS een ding was.

ML Toen kon dat nog

SEA Ja, toen kon dat nog. En die twee zijn gaan fuseren, omdat ze eigenlijk elkaar aan het be-concurreren waren. En dat sloeg eigenlijk nergens op. En het één was betaald, dat was Oxfam-Novib en het andere was volledig gesubsidieerd en dat was IS. En toen, dat was allemaal kinnessinne bla bla bla, want wij moeten, dat is een betaald blad en dat krijgt

allemaal subsidie en dat is oneerlijk en op een gegeven moment was het van: ja, maar er is sowieso niet zo heel veel ruimte in deze niche. Dus ga maar samenwerken. Toen zijn die gefuseerd tot OneWorld en dat was toen ook nog onderdeel van een internationaal netwerk van ontwikkelings clubs en media ook. En toen was dat dus eigenlijk het eerste land en het was heel groot. We hadden toen een oplage van 110.000. Dat kun je je bijna niet voorstellen, maar het was ook volledig gratis.

NYD Oh ja

SEA Ja, dus je kreeg het bijvoorbeeld bij je Oxfam donateurschap, of je kreeg het.. Het was ook een vakblad. Dus het was ook voor mensen die op het Ministerie werkten of in al die nu zwaar verminderde... Maar toen was dat de ontwikkelingssector heel groot. Er waren heel veel organisaties die heel veel personeel in dienst hadden. Nou, die wilden dat blad allemaal lezen. Want was het vakblad daarvoor. En nou toen, in 2014 of 15, toen bleek dat sowieso ontwikkelingssamenwerking ook vanuit het Ministerie steeds minder aandacht zou krijgen. Dus het werd vervolgens op een gegeven moment werd het... Ik weet niet of je dat weet, het departement van hulp en handel, dat was toen onder Lilianne Ploumen. Nou, dat werd al veel meer een soort van: ja, we moeten eigenlijk Nederlandse... Eigenlijk moeten Nederlandse ondernemers in bijvoorbeeld Kenia, is eigenlijk ook ontwikkelingswerk. Dus het werd gewoon ge-rebrand. Het werd ge-rebrand helemaal hé. Dus dat werd dan van: ja eigenlijk, want dat werkt, het levert werkgelegenheid op. Dat is eigenlijk veel beter dan wat we deden met die hulp, weet je wel. Dit is veel gelijkwaardiger, wat natuurlijk een beetje bullshit is, want uiteindelijk was het gewoon expansiedrift gesubsidieerd door de overheid!

ML Ja, precies

SEA Nou, daar waren dus allemaal trucjes en dingetjes omheen. En d'r was ook heel lang nog een... Nou lang verhaal, het was nog heel lang, een soort, ook een soort ondergrens van het budget, van het nationale budget, dat naar ontwikkelingssamenwerking MOEST. Namelijk 0,8 of 0,7 procent. Ik geloof dat we daar wel ondergedoken zijn. Dus zo is dat langzaam uitgefizzled en toen werd ook de subsidie voor een blad als OneWorld werd ook...

NYD Dat was ook klaar.

SEA Ja, dat kwam er aan, dat dat ging stoppen. Nou, en toen heeft OneWorld ook de eigenlijk de onderwerpen een beetje veranderd. Veel meer gaan over... Dat hebben mijn voorgangers eigenlijk al gedaan, over onrechtvaardigheid hier, niet alleen ver weg. Dat was heel lang... daar zijn problemen..

NYD Hier niet *spottend*

SEA Precies

NYD Ja! *lacht* Die kennen we wel.

SEA Precies en daar is onrecht, ongelijkheid en hier niet. Nou en zo hebben een aantal van mijn voorgangers, bijvoorbeeld Lonneke van Genugten maar ook... Die was de hoofdredacteur voor mij. Die heeft toen bijvoorbeeld jonge columnisten van kleur erbij gehaald hier, het was ook best wel een wit blad, weet je wel. Wat toch ook best al ging over witte welzijnswerkers in den vreemde, weet je wel. Nou en toen was dat alweer, hé... Het kreeg al een andere koers. D'r was aandacht voor racisme, voor kolonialisme, voor... Maar ook voor de ontwikkelingen, de rare dingen die aan de hand waren in die sector zelf. Dus dat was al aan de hand en toen wisten ze van: nou, die subsidie gaat echt helemaal stoppen. We willen nu echt een andere koers in. We zoeken een nieuwe hoofdredacteur. En nou, toen kwam ik, toen verscheen ik, toen ging je natuurlijk best al veel veranderen, ook het uiterlijk. Ik wilde veel meer urgentie, ik wilde dat veel mee een blad van nu maken. Het was leuk geweest als ik wat had meegenomen, dan kan je het verschil zien. Het is echt...

NYD & ML Oh ja!

SEA Vrij bizar, maar dat stuk staat gewoon online. Dus naar aanleiding van tien jaar OneWorld, want hebben we die journey terug helemaal gemaakt en laten zien hoe het ooit was. Nou en dan, denk je wel van wow!

NYD Er zijn veel stappen gezet

SEA Heel veel stappen gezet. En nou ja, toen vervolgens om het even helemaal rond te breien, zei mede-eigenaar... Ik was natuurlijk gewoon in dienst bij OneWorld en op zich ging het journalistiek gezien eigenlijk elk jaar steeds beter. Steeds meer kreeg... Ik weet niet wanneer jullie met OneWorld in aanraking zijn gekomen?

NYD Ik denk begin DAMN HONEY.

SEA Wanneer was dat?

NYD Vier jaar geleden?

ML Dat moet 2018 zijn

praten door elkaar

ML Toen jij begon

SEA Nou ja, we hebben toen best wel veel aandacht besteed aan gewoon online aanwezigheid. Ik had natuurlijk in het begin een stuk geschreven over koloniale taal en dat had toen heel veel aandacht en toen was het wel een soort van: oké, we zijn er, weet je wel. En we gaan ook echt nieuwe dingen doen en daar kreeg ik heel veel aandacht vanuit het veld van de ontwikkelingssector, want die vonden dat... Maar die vonden dat eigenlijk voornamelijk interessant. Die voelden zich niet heel erg aangesproken. Het ging natuurlijk heel erg over onszelf, het ging heel erg over wat voor koloniale taal bezigen wij nog en waar moet we mee stoppen? En wat gaan we... Wat voor alternatieven gaan wij inzetten? En dat leidde eigenlijk alleen maar tot interesse vanuit... Want daar die worstelden daar ook mee.

We moeten een nieuwe richting op, maar weten niet hoe. Maar vanuit andere media was er heel erg zo van: nou mag je nou helemaal niks meer zeggen?!

NYD Wij moeten dat nu ook niet meer zeggen. Zijn zagen het als een soort lijst van...

SEA Verbod

NYD Ja

SEA Ja goed, *the usual suspects* zoals Geen Stijl die de taal-politie, nazis van One World...

NYD Je krijgt gewoon een boete hoor! Als je nu dat soort woorden gebruikt, dan kom jij gewoon een boete uitschrijven toch?

SEA Zeker weten! Zo verdien ik me geld.

NYD Precies! *lacht* Daarvoor gaat ze naar dat luxe resort.

SEA Ja, precies *lacht*

ML Dan gaat zij daar boetes uitschrijven.

SEA Ja, en zo is dus de de ontwikkeling een beetje gekomen. En toen was nou ja, any way, OneWorld was toen zelfstandig, inmiddels, toen ik erbij kwam. Toen was er ook geen subsidie meer. Dat vond ik zelf ook heel prettig, want ik had niet voor een titel willen werken die gesubsidieerd was door een overheidsorgaan.

NYD Helemaal onafhankelijk.

SEA Ja, helemaal onafhankelijk. En 2020 was eigenlijk ons piek jaar wat betreft bereik en aandacht en abonnees ook eigenlijk, er kwamen heel veel abonnees bij. Dat was het jaar van George Floyd.

NYD Ja.

SEA De zomer van George Floyd. Ineens kwamen mensen erachter: Oh, er is een blad dat altijd al hierover schreef. Maar het was ook door corona, mensen hadden heel erg honger naar informatie en wij schreven daar ook anders over dan andere media. Veel meer gericht op de klimaatcrisis. Dus het dwarsverband tussen de klimaatcrisis en dit virus. En dat leidde tot heel veel aandacht. Maar financieel gezien zat het helemaal niet goed in elkaar. En toen stortte de boel in. Was het ineens van het bestuur had besloten: we stoppen met het magazine. Wij verschenen tien keer per jaar. Wat ik eigenlijk altijd al teveel vond hoor. En we trekken de stekker uit het hele team, alle contracten worden ontbonden, ook de mijne. En we gaan met een heel klein clubje, met drie mensen verder. En we gaan het zelfs overdragen aan een investeerder. Nou, toen ik dat hoorde, toen dacht ik.. Ben ik even die investeerder gaan uitzoeken en toen dacht ik: Nee..

NYD Dit wordt 'm niet.

SEA Dit wordt 'm niet. Dat gaan we niet doen, want dat was iemand die helemaal geen affiniteit met ons had. En ik zag al eigenlijk wat we in vier jaar hadden opgebouwd gewoon oplossen in het niets. En toen dacht ik: Nee, dat moeten we niet doen. Toen zei ik: Ik vind eigenlijk dat jullie OneWorld de markt op moeten gooien. Ik vind dat jullie niet alleen met de

eerste de beste die langskomt in zee moeten gaan. In eerste instantie wilde ik het zelf helemaal niet doen hoor, want ik dacht ik heb wel rust nodig nu. En toen zei ik: Volgens mij is het beter als jullie het gewoon aanbieden aan meerdere partijen, dat jullie in gesprek gaan met meerdere partijen die meer bij ons passen. Nou, dat is gebeurd, dat leidde nergens toe. En toen zei ik: Nou, dan wil ik graag ook meedingen om het over te nemen. Ik tegenover die investeerder.

ML En toen heb je het gekocht. En je hebt gewonnen.

SEA Nou, ik heb het dus niet gekocht.

NYD Dat lijkt me heel eng om te doen.

SEA Ja, maar ik dacht er eigenlijk helemaal niet over na. Ik dacht: Wat heb ik te verliezen? Ik heb niets te verliezen, ik ben al ontslagen.

ML Ja, precies.

NYD Zo is het ook.

SEA Ik bedoel, ik heb geen contract meer, niemand heeft een contract meer. En ik dacht van: Ja, het ging mij echt ook helemaal niet om mezelf hoor, maar meer om de titel, dat die bestaat. En dat de koers die we ingeslagen waren dat die ook werkte en dat mensen daar behoefte aan hadden. En als dat allemaal.. Ja, waarvoor hadden we het dan gedaan, weet je wel. Dus toen hebben we een businessplan moeten maken. Dus iemand met heel veel geld en ik.

NYD Yess.. * iedereen lacht *

SEA Maar! Dit is een goeie les, want ik heb het niet gekocht.

ML Nee, nee, nee, mét iemand.

SEA Nee, niemand heeft het gekocht, want OneWorld was een stichting. Dus het behoort tot niemand. Alleen.. d'r waren natuurlijk wel bepaalde kosten die d'r aankwamen die gedekt moesten worden. En dat bleek te overzien. Opeens dachten we: dat kunnen we uit de lopende kosten die komen. Als wij de abonnees weten te behouden, kunnen we dat gewoon betalen.

NYD: Zie ik het dan wel goed - laten we God verhoeden dat het gebeurt - maar stel het gaat fout, dan loop jij wel financiële risico's. Ook niet.

SEA Nee, want het is een.. Kijk, het blijft een stichting. En de stichting is ook eigenlijk de eigenaar. En wij zijn de eigenaren van onze eigen BV, die alles wat dus onder de stichting valt exploiteert.

NYD Ja

SEA Zo moet je het zien.

NYD Wij zijn heel blij dat jij deze..

SEA Ik heb zelf ook een cursus ondernemen moeten..

NYD Heel fijn dat je die cursus genomen hebt en dat je nu op deze manier de koers verder kon zetten, zonder creepy investeerder of whoever er op de loer lag.

SEA Hij was verder niet creepy hoor, maar ik denk niet iemand die bij ons paste of die onze koers begreep of die iets begreep van wat ik had neergezet inhoudelijk. Dus toen vervolgens kwam John Oliveira erbij. Ik heb geen enkele zakelijke bone in my body. Nou, niet helemaal, dat is trouwens niet waar, dat moet ik niet zeggen. Maar ik heb er geen ervaring mee, met bedrijven opzetten, en hij wel. Hij zat in mijn redactieraad en hij zei: ben je hier nou serieus over, ga je het nou doen? Toen zei ik: Ja, weet ik veel? Ja, ik denk het wel, maar ik had verder gewoon.. En toen zei 'ie: Nou, als je er echt serieus over bent, dan wil ik wel met je meedoen en toen dacht ik: Oké, nou komt het wel goed. Zo is het gegaan.

ML Nou, heel blij mee.

SEA Sorry voor deze ontzettend lange geschiedenisles.

NYD Ik denk heel goed.

ML En ook wel misschien inspirerend, want een mens kan natuurlijk ook denken: Dit kan gewoon.

SEA Ja, het kan namelijk echt gewoon, ja, ik bedoel, het is wel anders natuurlijk, als het echt een bedrijf is waar je een miljoen voor moet neerleggen of een paar ton of weet ik veel wat. Zo was het ook weer niet. Maar dingen zijn soms wel veel makkelijker mogelijk dan je denkt.

ML Terwijl je dat dan niet weet en er nog nooit ingedoken bent, en dan opeens blijkt het zo te zijn dat het kan.

SEA Ja, ignorance is a bliss sometimes.

ML Ja, zeker. Ehm.. laten we ook eventjes het jaar induiken. Het jaar 2022, waar we op terugblikken. Wat voor jaar was het voor jou persoonlijk?

SEA Voor mij persoonlijk.. Weet je, ik ben echt zo ongeveer de slechtste persoon om dit soort dingen.. Ik ben heel slecht in tijd.

NYD Zo van wat viel er nog in. Wat valt er buiten?

SEA Ja. Ik weet het nooit. Maar ik moet wel zeggen als ik erop terug: ja, ik vond niet een heel enerverend jaar. Ik vond ook niet een slecht jaar.

NYD Een zesje.

SEA Ja, een zeven.

NYD Een zeven wel, oké, behalve het einde, met al die ziektes.

SEA Maar ik weet niet, ik vond het een beetje saai ofzo.

NYD SAAI!?

ML Een SAAI JAAR!?

SEA Voor mezelf.

ML Op media vlak niet.

SEA Op media vlak niet, maar het was op media vlak wel zo dat héél veel grote dingen maar bleven voortslepen. Weet je wel?

ML Ja

SEA Het héle jaar door die stikstofcrisis, die boeren, het héle jaar door, nou ja, wat was er nog meer..

ML Vluchtelingenschandaal.

SEA Nou, dat, ja en ik vond het heel onbevredigend allemaal. Dat vond ik het vooral. Ik vond het journalistiek gezien onbevredigend. Ik weet niet of jullie dat hadden?

ML Wij hebben zeker dit ook gehad in de podcast, dat we op een gegeven moment zoiets hadden van: Ja, we blijven maar negatieve shit bespreken. Wanneer komt er nou eens goéd nieuws? Dat hebben wij wel op een gegeven moment gehad.

SEA Ja, maar goed, over het algemeen is het meeste nieuws natuurlijk gewoon shit. Ja, dat is gewoon zo. Ik bedoel: Goed nieuws is geen nieuws. Dat is helaas.. Tenzij het heel erg afwijkt van..

NYD Nou, we hebben natuurlijk op abortus vlak in Nederland wel stappen gemaakt. Ja, dat is dan heel erg Damn Honey goed nieuws.

ML Ja, gebonden aan het abortus nieuws in Amerika waar het allemaal weer.. Dus ja, het is toch altijd weer een soort van treurig.

NYD Ja, maar ik denk dat het voor ons persoonlijk.. Nou, we zijn dus nu vier jaar met Damn Honey bezig, je leert gewoon steeds meer en je wordt daardoor ook steeds kritischer en het is soms moeilijk om de positiviteit dan nog, of de hoop of zo nog. Nou, dat hoop niet zozeer want wij, ik denk dat we altijd wel denken dat het beter kán.

ML Maar we zijn ons wel bewust van soms dat beetje cynische toontje dat wij krijgen, omdat het dan wéér zo is, en wéér Rutte dit en wéér..

NYD Je gaat dan bijna heel sarcastisch en dat het eigenlijk niet om aan te horen is kan ik me voorstellen.

ML En daar zijn wij ons wel héél bewust van de laatste tijd ook.

SEA Krijgen jullie daar ook kritiek op van de luisteraars?

ML Nou ja, leuk dat je het zegt * iedereen lacht * Wij kregen namelijk zelfs een brief hierover, waarvan we eigenlijk ook wel heel benieuwd zijn wat jij ervan vindt. Dus ik wil hem wel even voorlezen.

NYD Doe maar.

ML Komt 'ie.

Lieve dames,

Allereerst een hoop liefde voor de podcast die jullie maken en wat jullie hiermee betekend hebben voor het feminisme in Nederland. Ik luister nu een paar jaar naar de podcast en heb er een hoop van geleerd.

Wel is me opgevallen dat er in de afgelopen periode iets is veranderd en dat is ook waarover ik jullie schrijf. Met name de afleveringen uit het eerste jaar heb ik als positief, inspirerend en empowering ervaren (dankzij jullie durf ik in mijn eentje topless te zonnen op het strand! Dank hiervoor). Laat ik daarnaast benadrukken dat ik het grotendeels eens ben met de punten die jullie aandragen.

Echter, merk ik dat ik mij in toenemende mate stoor aan de steeds negatiever wordende benadering van personen, organisaties, bedrijven etc. Ook als iemand wél probeert het juiste te doen, maar dit naar jullie mening nog niet op precies de juiste manier doet, wordt diegene sterk bekritiseerd. Met deze benadering loop je het risico op een averechts effect, namelijk dat mensen of bedrijven denken “het is toch nooit goed, dus dan doen we maar niets meer”. En dat is juist wat we niet willen (toch?). Als psycholoog weet ik dat positieve bekrachtiging (“beloning”, complimenten) tot aanzienlijk meer positieve resultaten leidt dan negatieve bekrachtiging (“straf”, kritiek). Neem nou als voorbeeld het Artsen zonder Grenzen waar jullie laatst over vertelden; een organisatie die niet altijd juist heeft gehandeld, maar nu actief probeert om dat wel te doen. Als je deze wat positiever benaderd, in de zin van “één en ander kan beter, maar ga vooral zo door, hier willen we meer van zien!” is de kans een stuk groter dat andere bedrijven vergelijkbare verbeteringen doorvoeren.

Ik merk dat de negatieve benadering de manier waarop ik jullie podcast beleef beïnvloedt. In het begin voelde ik me door jullie in mijn kracht gezet en gemotiveerd, maar ik merk dat ik mij tegenwoordig na het beluisteren van de podcast steeds vaker pessimistisch en juist machtelozer voel; alsof het zo slecht met de wereld gesteld is dat er toch niets aan te doen is. Ook bij mijn vriendinnen merk ik dat zij steeds minder vaak naar Damn Honey luisteren en eigenlijk allemaal om dezelfde reden; namelijk dat zij somber worden van de negativiteit. Begrijp me niet verkeerd; ik weet dat er een hoop mis is in de wereld en waardeer het dat jullie actief proberen hier iets aan te doen. Ik denk simpelweg dat je meer bereikt met een meer positieve benadering en dat de podcast dan ook prettiger blijft om naar te luisteren.

Tot slot nogmaals mijn dank voor wat jullie doen voor vrouwen, maar ook voor allerlei andere minderheidsgroepen in Nederland. Ik hoop dat jullie mijn feedback als opbouwend beschouwen.

Liefs

NYD Ja, ik moest dus wel lachen toen ik het onder ogen kreeg.

ML Ik ook.

NYD Want ja, ja, we zijn ons daar bewust van. En ja, dat is niet altijd leuk om naar te luisteren, maar we weten te veel. Ignorance is bliss is net al gevallen. Deze zin. Op het

moment dat je in het eerste jaar van Damn Honey wisten wij echt echt niks hè. Over feminisme, we zijn er een soort van ingerold. Per ongeluk eigenlijk.

ML En allemaal door eigen ervaringen van je wordt..

NYD Daar zijn we mee begonnen.

ML Ja, we zijn begonnen met: We worden nageroepen op straat, dat is kut.

NYD En we schrijven daar een boekje over.

ML Heel kut dat er een schoonheidsideaal is, zeg maar gewoon die dingen.

SEA Jullie hadden niet al een hele studie..

NYD Nee joh, nul. Echt nul. En we vinden dat dus ook eigenlijk wel.. Dat is ook een reden waarom veel mensen ingestapt zijn, omdat we juist zo vanuit een nulpunt begonnen zijn. Maar ja, dan ga je dingen lezen, je neemt een abonnementje op OneWorld.. * iedereen lacht * En je gaat gewoon de complexiteit van veel meer dingen zien. En dan ga je dus ook zien dat zo'n filmpje van Artsen Zonder Grenzen. Ja, het is positief, want ik wil wel even benadrukken dat was een 'Damn Honey YES' heet dat, dat is een rubriek in onze podcast, maar daar heb ik toen een soort spel van gemaakt van... Is het een YES of is het een NO!? Want het was een YES, maar het was óók een.. d'r zat ook een negatieve kant aan. Dus dat hebben we allebei benoemd. En ja, dat ga je gewoon steeds meer zien. Zijn dingen écht, weet je wel, zijn de lonen bijvoorbeeld voor álle werknemers van Artsen zonder Grenzen gelijk getrokken?

SEA Nee, sorry, ik moet zelf zeggen.. Ik word zelf altijd een beetje geïrriteerd van dit soort berichten. Kijk, die krijgen wij natuurlijk ook.

NYD Ja, dat zal wel.

SEA Ja, zeker. En nu minder, omdat mensen daar gewend aan zijn geraakt. Maar in het begin, toen ik de hoofdredacteur werd, toen moesten mensen enorm wennen aan de totaal andere benadering.

NYD Ja.

SEA En ik vind ook, eerlijk gezegd vind ik mensen verwarren kritisch zijn met negatief zijn.

NYD Ja, dat ben ik met je eens.

SEA Dat is echt een gróte fout en ik vind het ook heel erg Nederlands. Ik vind het heel erg Nederlands dat alles altijd feel good moet zijn. Nee. Ten eerste.. mensen moeten écht het onderscheid weten tussen.. Kijk, er wordt ook heel vaak tegen mij gezegd: Je zal wel een kut leven hebben. Zo'n zuurpruim zul je wel zijn. Dus mensen denken omdat je het ziet.. Kijk, once you see it, you can't unsee it.

ML Ja.

SEA Dat is het hele probleem, dus.. Als je het eenmaal ziet dan verbaas je je d'r ook niet over. Alleen je wist het aan.

NYD Ja.

SEA En het aanwijzen itself is voor heel veel mensen al heel erg een soort van: Oh, wat negatief en wat onaardig, weet je wel? Terwijl ik denk van.. En ook, bovendien, Artsen Grenzen is een wereldwijde organisatie. Die kunnen echt wel tegen een negatief of een kritische toon van Damn Honey.

NYD Ja joh, die gaan dat ook helemaal niet horen waarschijnlijk!

SEA Precies, die horen dat niet eens. Dus het hele idee van dat zij daar dan door ontmoedigd zouden raken en in zak en as zouden zijn en denken: Nou, laat dan maar zitten, dan doen we nooit meer wat.. Weet je, dat is gewoon bullshit, dat slaat gewoon nergens op. Bedrijven al helemáál niet.

ML Nee, want die gaan voor geld.

SEA Die bestaan om winst te maken.

NYD Ja.

SEA It's all they care about. En alles wat ze doen is daarop gericht. Dus ook als ze positieve campagnes of imago.. Dat is allemaal gericht op gewoon.. Bijvoorbeeld hoor je nu mensen zeggen: Ja, maar je hebt tegenwoordig wel heel veel zwarte mensen in reclames. Dan denk ik: Ja, dat is geen emancipatie, dat is gewoon een afzetmarkt die ze links hebben laten liggen. Opeens denken ze: wait a minute, die hebben ook geld. Dat heeft niks emancipatoirs, dat is ook helemaal niet, weet ik veel, bevorderlijk ofzo.

SEA Het is gewoon geld uit je zakken kloppen. Dus ja, dat klinkt misschien cynisch, maar het is gewoon waar.

NYD *sarcastisch* Het is wel heel cynisch wat je nu zegt. Ik vind dat niet leuk.

ML *sarcastisch* Ja, dat vind ik ook.

SEA Niet rond de feestdagen.

ML, **NYD** lachen.

SEA Ja, precies.

ML En dan is het natuurlijk wel mogelijk om én het positieve, want er zijn meer mensen van kleur of meer soorten mensen te zien op tv en dus kan dat dan positief zijn, máár...

SEA Sure, dus het kan normaliserend werken, zeg maar. Er kan iets normaliserends van uitgaan. Zo van: dat zijn ook mensen met gezinnen en een leven.

ML Die zichzelf terug.

SEA Die zien zichzelf terug, bla bla bla. Representatie, helemaal prima. Maar *in the end* is het einddoel gewoon geld. Van die mensen willen we ook graag geld hebben. Punt. Nou, en sterker nog, ik vind eigenlijk het helemaal niet goed wat Artsen zonder grenzen heeft gedaan, want je moet eerst je shit opruimen, voordat je zwarte mensen gaat inzetten voor campagnes om jou weer donateurs op te leveren of wat dan ook, terwijl je ze ondertussen binnen je bedrijf benadeelt.

NYD Ja.

SPONSOR BIT ACADEMY

NYD Bit Academy, take the stage, want het is SPONSORTIJD

ML Even heeeul goed opletten als jij zin hebt het roer om te gooien in 2023 en NOG MEER opletten als je de ICT in wil, want BIT Academy biedt de beste ICT-opleiding van Nederland en dat vanuit huis.

NYD Je kunt de opleidingen - web developer of data engineer - in je eigen tijd volgen naast je studie of werk, je leert door te doen en kunt prima instappen als je verder geen ervaring hebt met websites bouwen of data engineer-dingen. Dus wij zouden in principe dit kunnen doen, terwijl: noem 1 data engineer ding!!!

ML

NYD precies: LUKT JE NIET!!

ML maar dat maakt dus niet uit, ook wij kunnen gewoon met deze opleidingen MEEDOEN

NYD het kost: 1000 euro! Maar als werkend mens of werkzoekend mens kun je via BIT Academy heel makkelijk de STAP-subsidieaanvragen die de overheid beschikbaar stelt. Die subsidie is precies 1000 euro, dus dat betekent dat je de opleiding gratis en voor niets kunt volgen

ML Op de site van BIT-academy staat uitgelegd hoe je die subsidie aanvraagt. En dan kun je daarna vers starten met een van de opleidingen van Bit Academy. Leren op je eigen tempo en met 7 dagen in de week beschikbare hulp van coaches. Je begint vanaf de basis, dus volgend jaar om deze tijd schud jij allerhande data engineer-dingen zoooo uit je mouw.

NYD Ga naar www.bit-academy.nl om je aan te melden voor een opleiding of check de shownotes van onze podcast voor een directe link

[Einde sponsorbericht]

NYD En ik denk dat dat laatste stuk, van dat je ze binnen je bedrijf benadeelt, dat dat dus iets is wat mensen dan eigenlijk niet willen weten of niet weten.

SEA Nee!

NYD En dan denk je van 'nou, maar zeg nou effe dat het goed en leuk is, want het is toch goed en leuk'?

SEA Ja, want weet je wat het namelijk ook was? Het kwam op mijn timeline door een journalist, een freelance journalist, die veel in Afrikaanse landen werkt en dus iemand volgens mij best kritisch is, althans niet onkritisch, laten we het zo zeggen. En toen zei ik: nou, maar kijk dit rapport klinkt leuk, maar intern gaat het nog helemaal niet goed daar. En toen antwoordde hij met: ja, goed dat je het zegt. Ik zal ernaar kijken. Dus ik zei: nee, ik vind dat je dat onder je tweet moet zetten. Dat je dat erbij moet zetten, want het gaat er natuurlijk uiteindelijk om dat je alle informatie hebt, dat je het volledige beeld hebt van zo'n organisatie of van een bedrijf. Dat wil niet zeggen dat álles wat ze doen verschrikkelijk is. Artsen zonder Grenzen doet ook goeie dingen, maar dit is gewoon effe... Dit heeft context.

NYD Ja, precies.

ML Je hebt gewoon het hele beeld nodig.

SEA Dat is het! En heel veel mensen denken dat context en een kritische noot dat dat negatief is. Maar het is juist positief, want daarmee zeg je 'wat jullie nu doen, oké, maar als je dat niet oplost, dan heeft het eigenlijk niet zoveel zin. Dus willen we écht tot een beter resultaat komen of tot iets rechtvaardigs, dan moet dit er ook bij'.

ML en **NYD** Ja.

SEA En ja, de meeste mensen willen dat inderdaad niet horen of niet de hele tijd horen. Wat ik ook heel vervelend vind, is dat mensen dat vervolgens op zichzelf betrekken.

NYD Ja, maar dat is sowieso met luisteraars. En ik doe dat zelf ook, hoor. Je luistert naar iets en je maakt daar eigenlijk een volledig eigen verhaal van.

SEA Ik heb dat helemaal niet.

NYD Nou ja, goed dat je dat dan niet hebt.

SEA Hoezo heb je dat?

NYD Nou, ja, ik ga niet brieven sturen, laat ik dat erbij zeggen, maar je hoort wel eens iets en dan denk je: 'nou, maar dat zeg je nu niet' of dat je je eigen ding er overheen legt en daardoor soms dingen hoort die misschien niet gezegd worden. En dit hebben wij dus ook gemerkt.

ML Ja, naar aanleiding van de theatershow.

NYD Dan krijgen we een recensie en daar staat dan in, dan zegt iemand: nou, ik vond dat zooooo'n mooi moment dat dit en dit gebeurde en dit en dit gebeurde letterlijk niet. Dat heeft iemand dus zelf erin gezien of bedacht. Het is gewoon niet gebeurd.

ML Niet eens een soort interpretatie, maar als in een letterlijke handeling die beschreven werd die wij doen, maar die wij niet doen.

SEA Oké.

NYD Ja, en laatst ook weer. Ik zal niet precies de voorbeelden geven, maar ook weer iemand die zei: 'jullie zeiden dat en dat vind ik gewoon heel pijnlijk, want dit en dit'. En onze afleveringen, daar zijn transcripten van, dus ik kan redelijk makkelijk even terugkijken. Ik dacht: huh, dat heb ik helemaal niet gezegd, volgens mij. Maar je gaat toch twijfelen.

SEA Iemand heeft dat gehoord.

NYD Iemand heeft dat zélf erin gehoord. Ook nu met dit Artsen zonder Grenzen. Ja, je kan het horen als alleen maar negatief, maar ik heb ook de positieve kanten ervan benoemd, van 'ja, het is ook kritisch naar jezelf zijn' en 'ja, je kan het ook als marketingstrategie zien'. De veelzijdigheid van zo'n filmpje is allemaal besproken.

ML Ja, precies.

NYD Daar kan je dan zelf weer wat van vinden door te zeggen: nou, ik vind dat je te positief of te negatief was, maar in principe is het een redelijk ... nou, ja.

SEA Afgewogen.

NYD En mensen die horen er, denk ik, al snel hun eigen ding in.

SEA Nou, dat is het, denk ik. Ik denk, dat mensen denken: Artsen zonder Grenzen was toch goed?

NYD Da's toch leuk?

SEA Dat is toch een toporganisatie? Die doen toch alles juist goed? Dan ga je daar over ..., Ga je op hun nou

NYD Op zo'n goed iets?

SEA Ja, nou, sorry, hoor, maar dan komen we nergens meer.

ML Maar ergens is het toch ook gewoon ... Het is ook positief dat die kritiek wordt geuit, want blijkbaar vinden we het de moeite waard om dit te bespreken en zie je genoeg potentie voor Artsen zonder Grenzen dat als ze dit al doen, ja, dan is er misschien wel meer wat ze willen doen, of meer hoe ze willen verbeteren en daarop reflecteren of zo.

SEA Het komt op hetzelfde neer als wat je eerder zei over OneWorld. Wij krijgen ook kritiek van onze lezers. 'Jullie dachten toch dat jullie alles zo goed deden?'

ML en NYD Precies ja, haha.

SEA Wij krijgen extra, hoor! Als wij één woord gebruiken wat niet lekker valt. Nooooo!

NYD Tuurlijk.

SEA Wij worden onder een nog groter vergrootglas gelegd.

NYD De Volkskrant kan zeg maar met alles soort van weggomen, maar OneWorld moet alles goed doen. Want jullie claimen ...

SEA Wij claimen toch dat wij toch zo ... Ik wil het woord niet noemen, want ik ben kláár met dat woord.

ML en NYD *lachen*

NYD Het i-woord.

SEA Nee. Het w-woord.

NYD O, het w-woord?

SEA Wat is het i-woord?

NYD Dat jullie inclusief ...

SEA Oooo, nee dat ...

NYD Diversiteit.

ML Nydia, ze bedoelt woke.

NYD Oooo, het w-woord, ja. *lacht*

SEA Dat ik weiger nog te gebruiken. Ik heb dat sowieso nooit gebruikt.

NYD *lachend* Sorry, ja, ik dacht ...

SEA Het w-woord, ja. Het i-woord. Nee, dat heb ik eigenlijk nooit gebezigd, maar 'woke' heb ik ook nooit gebezigd. Ik heb ook wel eens gezegd:

ML Je zei het!

SEA Ja, nu toch maar, want anders wordt het wel heel cryptisch.

ML Ja, dan snappen de mensen er niks meer van. We gaan gewoon het beestje bij de naam noemen.

SEA Maar goed, dat heb ik ook nooit gebruikt. Maar ik heb ook volgens mij een tijdje geleden ook wel gezegd: alle mensen die worden beticht van woke zijn - dat zullen jullie zijn, dat zullen wij zijn, dat zullen wel meer mensen die gewoon gelijkwaardigheid eisen of rechtvaardigheid eisen voor iedereen - die noemen zichzelf helemaal niet zo.

korte stilte

NYD Nee! En die zullen ...

SEA Gebruiken die het woord?

NYD Nou, alleen misschien in ironische zin.

SEA We zijn weer woke bezig. Niemand gebruikt dat toch?

NYD Ik denk ook dat op het moment dat je daarvan beticht wordt, dat je je juist ervan bewust bent hoeveel fouten je nog maakt.

SEA Ja, niet eens fouten. Het is meer dat je ...

NYD Je bent lerende, laat ik het zo zeggen.

ML Er is ruimte voor verbetering.

SEA Ja, en het is altijd iets waar jij niet over nadenkt. .

NYD Wat je mist. En dan stuurt iemand een mail en dan denk je: 'O. Oh ja. '

SEA Of je hebt gewoon een gesprek met iemand en je komt erachter: 'o, hmm, dat was inderdaad misschien niet zo slim van mezelf', of 'o ja, nu je het zo stelt. Misschien had ik daar wat langer bij stil moeten staan of zo'. Maar er is een soort van – hoe moet je dat zeggen? Vandaag was er nieuws over dat geloof ik het SCP had gezegd - was het nou media of politiek? - moeten stoppen te zeggen dat alles zo gepolariseerd is.

ML Er stond volgens mij wel op de NOS dat mensen niet meer polarisatie ... nou ja.

SEA Het is dus heel grappig. Het sentiment onder de mensen die onderzocht zijn - er is een onderzoek geweest van het SCP - is dat we ontzettend gepolariseerd zijn. Ik denk dat heel veel mensen helemaal niet weten wat dat betekent, dat ze gewoon een woord gebruiken waarvan ze eigenlijk niet goed weten wat ze er zelf mee bedoelen of wat ermee bedoeld wordt.

ML De NOS: "Nederlanders ergeren zich aan polarisatie, omringen zich vooral met gelijkgestemden". Dat is dan een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Ik zal effe een linkje in de shownotes zetten.

SEA Ja, ergeren zich daaraan en denken ook dat het allemaal heel erg is, dus dat dat we allemaal lijnrecht tegenover elkaar staan, dus dat er twee kampen zijn in Nederland. Maar het blijkt dus dat dat helemaal niet zo is. Het is ook heel moeilijk om polarisatie te onderzoeken, want je moet allerlei stellingen tegenover elkaar stellen, denk ik, weet ik veel. Maar goed, het SCP zelf zegt dat is iets wat mensen vóelen, maar het is niet waar. Het is niet dat het ook echt zo is. Het is wat mensen dénken. Dat is hetzelfde als er volgens mij eens in het vijf of tien jaar wordt er een onderzoek naar veiligheid gedaan: "de onveiligheid toegenomen, criminaliteit is toegenomen".

ML Nee, mensen vóelen zich onveilig.

SEA Dat voelen mensen zo, maar het is in feite afgenomen. Dus het is een heel groot verschil tussen wat mensen dénken. Dat geldt ook voor dat hele woke. Zo van: ja, je kan niks meer zeggen en je moet overal op je tenen lopen, en je kan niet eens meer gewoon lesgeven over weet ik veel wat. We worden allemaal in een soort keurslijf gedwongen door die woke community.

NYD De wokebeweging. That's us!

ML De wokepolitie. *lacht*

NYD *lachend* Woohoo.

SEA De wokepolitie. En we mogen niks meer! En dat is totaál niet waar, gewoon niet waar. Het is gewoon onzin, maar de campagne daaromheen is heel effectief. Eén van onze best gelezen, nee, hét best gelezen stuk, waar mensen maar geen genoeg van krijgen - ik word er zelf een beetje moe van, dat het al het hele jaar bovenaan staat - is ...

ML Over die woke.

SEA Ons stuk over woke, waarin wij echt uitleggen: 'wat is het nou? Wat zijn de misverstanden? Hoe wordt het misbruikt? Maar we leggen ook de campagne eromheen uit, de haatcampagne rond woke.

NYD Dat is natuurlijk strategisch heel slim om mensen weg te zetten.

SEA Heel strategisch. En politiek. We hebben natuurlijk Yeşilgöz, minister van Justitie, nog gehoord, die ... *hoest*

NYD De grootste vijand, toch?!

SEA Dat is dé grote vijand voor de rechtstaat nog wel.

NYD Ja. *zuchtend*

SEA Het bedreigt ons. Ze trok het gelijk met rechts extremisme. Dat is allemaal héél erg kwalijk. Ik bedoel, ik kan bijna niet vaak genoeg benadrukken hoe gevaarlijk dat is, wat een bewindspersoon doet. En dan moet je dus weer terug naar: 'waar hebben we het eigenlijk over?' We hebben het over niks, over helemaal niks.

ML Over sentiment. Gevoel.

SEA Sentiment, een gevoel en daar bouwt deze minister op, deze vrouw. Die briefschrijver die had het over "vrouwen en andere minderheidsgroepen": vrouwen zijn geen minderheidsgroep.

ML *lachend* Nee, dat is zo.

SEA Wij zijn misschien wel een meerderheidsgroep.

NYD Ja, wij zijn een meerderheidsgroep. Er zijn iets meer vrouwen.

SEA Dus als vaste luisteraar van DAMN, HONEY had dat toch wel door moeten sijn, denk ik.

NYD Nou, maar weet je wat ik ook vind in die brief ... Ja, sorry, laat jou eerst je verhaal afmaken.

SEA Nou goed, die gebruikt dus een sentiment dat gebaseerd is op niks en die gaat daar campagne op voeren. Die gaat zeggen: dat is een gevaar voor jouw bestaan, zelfs voor dit hele land eigenlijk. Ik snap niet: daar is wel weerwoord op gekomen, maar echt niet genoeg. En al helemaal niet vanuit media, vanuit columnisten, vanuit opiniemakers, maar ook niet vanuit andere politici. Waar *the fuck* zijn linkse politici die hier tegenin gaan? Want het lijkt een soort lachertje, maar dat is het niet. Wat ze eigenlijk zegt is: vrouwen die voor hun rechten opkomen, de lhbti+-community die voor hun rechten opkomt, vluchtelingen die voor hun rechten opkomen, migranten die voor hun rechten opkomen, zwarte mensen die voor hun rechten opkomen, die zijn allemaal even gevaarlijk als een of andere Nazi die de Duitse staat omver wilde helpen.

NYD Ja.

ML Ja, precies. Want je trekt alles gelijk aan elkaar.

SEA Sorry, maar doe effe normaal! In wat voor tijd zijn we beland? Dat we dat dus gewoon zien als het gebbetje van de week en dan gaan we weer door. Ik vind dat heel kwalijk. Ik vind het echt heel kwalijk en heel gevaarlijk. Het is een patroon van de afgelopen twintig jaar en het houdt niet op. Het gaat maar door. Het krijgt steeds een andere vorm. Het begon met Fortuyn en vervolgens werd het Wilders en vervolgens werd het Baudet. En weet je, we krijgen steeds andere vormen ervan.

ML En het wordt extremer.

SEA Veel extremer.

ML Ja, en ook veel meer, dat dit allemaal maar gewoon gezegd kan worden in de Tweede Kamer over - wat waren de woorden ook alweer die gebruikt zijn? - tribunalen en zo. Dat dat allemaal uitgesproken kan worden.

SEA Nou is daar wel weerwoord op geweest, maar het gaat altijd steeds om, zeg maar. Kijk, je tegen de FvD weren is makkelijker, omdat ze toch een beetje als een soort rareiteit, weet je wel. Maar de VVD is gewoon een keurige partij, toch? Ik vind van niet, hoor.

ML Neeee, maar veel mensen vinden dat.

SEA Want getuige het feit, het is gewoon de regeringspartij. Dus met andere woorden: heel veel Nederlanders stemmen op de VVD.

ML Ja, en ik bedoel hij komt op de fiets met een appeltje natuurlijk.

NYD Ja, joh! Hij heeft toch die appel? Het is toch een hele leuke man?

SEA Precies, dus dat wordt als een soort beschaafde club gezien, waar zeer onbeschaafde, gevaarlijke dingen uit voortkomen en ik vind dat dat besef er veel te weinig is, ook in de media. Wat ik heel eng vind, is dat je de verrechtsing die je in de politiek hebt gezien, dat je die één op één kunt leggen met de verrechtsing in de media. En dat is echt ... Dat besef is er te weinig, vind ik, in Nederland. Dat media meebewegen met de politiek in plaats van die politiek bekritisieren

ML & **NYD** ja, ja, ja

SEA dat is echt een een, een, een analyse, vind ik die nog veel te weinig wordt gemaakt in media zelf. Dus volgens mij, want ik heb al een beetje van tevoren zitten typen en jullie zeiden wat kunnen andere media van elkaar leren? Zelfreflectie. kijk wat je doet, kijk waar je naartoe gaat, bestudeer je eigen koers. Wees van binnenuit als journalisten, als mensen die daar werken, kijk dat zo'n moederbedrijf een bepaalde richting opgaat ik snap dat je daar niet helemaal controle op kunt hebben, alhoewel vind ik, je bent niet het bezit van je bedrijf. Als jij bij een een een dpg titel werkt die die z'n freelancers uitknijpt dan kun je daartegen in opstand komen als als als iemand met een vast contract.

Dan moet je wel willen, moet je wel belangrijk vinden, je moet wel begrijpen dat dat nut heeft en dat je voor meer moet gaan dan je eigen hachje, maar tegelijkertijd ook als je ziet dat je, ik praat wel eens met journalisten natuurlijk, ik kom uit die wereld, die geven het toe. Maar ze doen er niks mee.

ML dus ze zien het wel degelijk, het is niet 'het sluipt er in ofzo'

SEA nou, het sluipt er wel in want je bent met de waan van de dag bezig, zeker bij snelle media, ik ben met de waan van de dag bezig, ze erbij, hé, bij snelle media moet je moet gewoon elke dag presteren, elke dag produceren en dan kan je soms niet stilstaan te kijken naar het grotere plaatje en wat je doet.

Maar het, het valt niet te ontkennen ik, ik had in mijn Volkskrant interview gezegd van nou, op een gegeven moment heeft de Volkskrant besloten om op een onderdeel van het redactiestatuut dacht ik, los te laten wat ging over opkomen voor mensen in verdrukking. Dat

is effe, de simpele, de simpele omschrijving die ik eraan geef. Dat was onder Philippe Remarque de vorige hoofdredacteur voor Pieter Klok, en dat is gewoon geaccepteerd.

ML dus er stond eerst in hun missie, zeg maar, opkomen voor groepen in de verdrukking. En nu staat dat er niet meer in. Dus dat is nu niet meer iets wat hun missie is en waar ze voor staan.

SEA nou daar kon over gestemd worden, en daar heeft gewoon een meerderheid voor gestemd.

NYD waar zit dit dan in denk je? Dat dit gaande is. Is dat toch gewoon geld? zo van oh, we hebben het idee dat heel Nederland opschuift dus wij schuiven een beetje mee, want dan hebben we lekker veel lezers

SEA dat denk ik wel ja

NYD want je wil niet in die woke hoek zitten

SEA nou kijk het is natuurlijk al heel lang geleden ingezet, hé, dus na de moord Pim Fortuyn is een soort collectief trauma over de journalistiek heen gekomen. Zo van, we hebben te weinig geluisterd naar die mensen in de samenleving die zich niet gehoord voelden. Dat klopt ook niet helemaal want dat was een soort van ja, het idee bestond dat media heel erg links waren. Dat is ook niet echt waar hoor, dat klopt niet. Maar dat idee bestaat

NYD hoelang ga jij al mee in de media?

SEA 20+ jaar. Kijk ik begon in de journalistiek rond die periode

NYD dus je hebt het helemaal meegekregen

ML dus het is eigenlijk alsof jij die hele tijd in één straat hebt gewoond en dat de hele tijd hebt zien veranderen. Nieuwe mensen erin en nieuwe bewoners en weet ik wat, dat allemaal. Dus jij hebt echt een soort ja jij hebt het echt bekeken, geobserveerd.

SEA ja maar het verschil is natuurlijk ook dat ik natuurlijk één van de weinig mensen van kleur was op zo'n redactie ja en ik de dingen natuurlijk ook heel anders zag. Ja, dat ik dingen anders beleefde. Ik weet nog wel dat ik ooit een, da's zo lang schrijf ik dus al, maar dus dat ik ooit ik weet niet of jullie dat nog weten, jullie zijn natuurlijk jonger, maar dat Rita Verdonk op een gegeven moment zich afsplitst van de VVD en haar eigen partij begon: TON, trots op Nederland.

NYD ja met die video toch, die video gaan we sowieso in de shownotes zetten, want wat een parel is dat

SEA een hilarische campagne

ML was dat het 'recht door zee'?

SEA ja ja, 'niet links niet rechts maar recht door zee

NYD dat was ik vergeten dat 'niet links niet rechts', dat wist ik ook nog

SEA ja, en toen was dat dus een nieuwe afsplitsing, zeg maar. Nu hebben we allemaal afsplitsinkjes, maar dat was toen allemaal best wel nieuw, en ze had die lijsttrekkersverkiezing verloren tegen Mark Rutte. En nou Rutte werd de grote man van de VVD en zij ging haar eigen projectje beginnen. En toen ben ik nog ooit op zoek gegaan naar de TON-kiezer. En toen ben ik langsgedaan bij iemand in Beek en Donk, dat weet ik nog heel goed. Daar was ik nog nooit geweest, dat is bij Eindhoven in de buurt geloof ik. En toen had je nog Hyves.

NYD we gaan helemaal back in de tijd!

SEA ja want dat was een Hyves groep nog van TON

NYD ja tuurlijk, dat had je toen!

SEA zo kon ik ze vinden. En toen kwam ik aan, en kijk aan de telefoon hoor je natuurlijk niet perse aan mij dat ik niet wit ben, ehm, niet perse dat mensen die niet wit zijn een bepaald accent hebben, maar ik spreek ABN. Dus hij dacht waarschijnlijk dat ik wit was.

NYD ja en sowieso journalist

SEA ja en vrouw, dus een witte vrouw. En toen stond ik voor z'n deur en toen dacht ie: ehha wat krijgen we nou? Maar dat was een heel interessant gesprek en dat was iemand die, ja, die had eigenlijk *spottend* "helemaal geen, helemaaaaal geen, moeite hoor met met buitenlanders, maar ja, dan motten ze gewoon aanpassen, hé, want als je niet aanpast, dan nou." Ja en dat was eigenlijk een heel aardige man, maar hij mankeerde van alles, lichamelijk, had allemaal klachten enzo en dat gaf hij eigenlijk allemaal de schuld aan, aan ja, de wereld min of meer, zeg maar. En buitenlanders hadden daar ook een rol in, vond hij. En zoals hij het omschreef, want ik zei de hele tijd van maar Meneer, die mensen wonen gewoon hier, dat zijn geen buitenlanders. "Jaaaa, je weet weet wat ik bedoel." En nouja dus ik, ik ben ook wel bij dat soort mensen over de vloer geweest enzo, en gezien hoe zij zich

maar ook eigenlijk gemanipuleerd worden, hé door politici, om te denken dat waar zij mee zitten, dat dat waar daar de oorzaken van liggen. En het zijn vaak mensen die het ook, zeg, maar ja, die het zelf ook niet weten.

NYD ja en die het plaatje misschien ook niet overzien. Van wie nou? Wie zorgt ervoor dat ik geen geld meer krijg, ondanks dat ik ziek thuis zit. Wie zit daar nou eigenlijk echt achter?

SEA Ja precies, en ze kijken dus niet naar de mensen die het voor het zeggen hebben, die gewoon de regering zijn, die dus beslissing zijn, en die mensen tegen elkaar uitspelen zoals nu. Dus ook gewoon de VVD tussen mensen die een woning zoeken en statushouders en dat soort bullshit.

NYD ja echt gisteren nog toch? Hugo de Jonge weer in een of ander interview. Weer zoiets van 'de migranten die nemen onze huizen in' zeg maar, effe heel kort.

ML ja van het is belangrijk dat we de asielstroom stoppen want, woningen.

SEA ja en we hebben er al over geschreven, kan je ook op OneWorld lezen, dat gewoon dat asielzoekers-

NYD "Grip krijgen op migratie om woningtekort op te lossen"

ML heeft ie gezegd

SEA ja dat is nu het nieuwe verhaal. Dat was ook het verhaal naar die hele Dwangwet he, wat we dan Dwangwet noemen, dat heet gewoon Spreidingswet. Dat was de deal eigenlijk, eigenlijk is het compromis dat eruit is gerold is dat we volgens gezinshereniging mag worden tegengehouden, dat is nu door de rechter gedwarsboomd, daar gaat kabinet weer tegen in beroep, en daar geven ze ook heel veel geld aan uit. Terwijl ze weten dat ze dat niet gaan winnen. Want dat was van tevoren al gedoemd te mislukken, want-

ML het is een schending van een verdrag, toch?

SEA precies. Dus dat mag gewoon niet, punt. Nou, daar geven ze allemaal geld aan uit, wat ze ook kunnen uitgeven aan mensen die nu in nood zijn bijvoorbeeld. Maar ook, ja, de hele retoriek over 'De Asielstroom', die nergens op slaat. Want we leven helemaal niet in een tijd van extreme aantallen asielzoekers. Dat heeft elke expert al gezegd en bewezen, en gezegd 'dat is gewoon niet waar. 2015 was het VEEL hoger, toen op het hoogste punt van de Syrië oorlog, dat was veel hoger.

ML er zijn ook gewoon letterlijk grafiekjes van waar je kan zien dat in 2015 zo'n piek-

NYD maar grafiekjes maken dat niet meer uit,

ML nee, 'nu nemen ze onze huizen in, onze banen'

SEA en dat is als je hebt hebt over pessimistisch, of over, ja dat is wat mij wel pessimistisch maakt. Namelijk, dat feiten blijkbaar echt niet meer zo belangrijk zijn. Dat is heel heftig, vind ik.

NYD Maar hoe, wat in hemelsnaam kunnen we daar tegen doen?

SEA sorry dat ik jullie zo deprimeer,

NYD neee, ja, ik ja, sorry voor de luisteraar die die brief schreef

ML wij weten dit, sorry alvast.

NYD *lachend* die heeft dit allang weer uitgezet

allen lachen

NYD nee maar, als hoofdredacteur van OneWorld, hoe, wat is het antidote ofzo?

SEA we gaan gewoon door, we gaan gewoon stug door met feiten weerleggen met, nou, we hebben een videoreeks gemaakt over hardnekkige misverstanden zoals bijvoorbeeld opvang in de regio. Dat ook zo'n zo'n kreet die constant terugkomt: "de regio vangt alles al op, de regio kan niet meer. De regio is vol, is op, is arm, is leeg, d'r is geen geld. Wat willen jullie nog van de regio?" Ja, hoeveel procent? Het is 72 procent van alle vluchtelingen wereldwijd wordt in de regio opgevangen, nu al. En het was veel hoger voorheen, en dat is alleen nog maar vluchtelingen over de grens. Intern, je hebt ook nog IDPs hé, Internally Displaced People, dat zijn mensen die intern ontheemd raken door bijvoorbeeld een klimaatramp, of door conflict. Vaak is het een combinatie daarvan. En binnenkort krijgen we daar ook een mooie productie van die we online met bewegende kaarten en zo gaan laten zien, is nog veel meer. Dat is 86 procent of zoiets nog.

ML dat zijn mensen die binnen het land waar ze wonen ergens anders moeten gaan wonen

SEA want de meeste mensen komen helemaal niet, dat is ook zo'n idee, dat "we kunnen toch ook niet hele wereld opvangen", dat doen we ook niet, totaal niet. Echt totaal niet. Wat er in Europa beland is echt een druppel. Als mensen zouden weten hoeveel mensen er wereldwijd op de vlucht zijn door conflict, klimaat, of een combinatie daarvan, of het een heeft het ander aangejaagd, of voedselonzekerheid of wat dan ook, zou je je kapot schamen

over hoeveel mensen er hier maar worden opgevangen in het rijk Europa. Sterker nog, dan heeft de fucking CDA, zogenaamd barmhartige christelijke partij, die heeft het over Europa nog meer dichttimmeren. Europa is al ramdicht. En ze hebben het over 'open grenzen'. Welke open grenzen? Europa is een fort. Er gaan mensen nog elke dag dood.

ML ja alleen niet voor ons, wij kunnen overal heen, maar andersom kunnen d'r maar weinig mensen in.

SEA ik vind gewoon het feit dat politici dat soort bullshit kunnen uitkramen,

NYD En maar blijven kunnen zeggen ook

SEA maar daar ook niet elke dag weer op worden weersproken, dat er niet elke dag door media wordt weerlegd. Kijk je kan wel zeggen 'de pipo van de CDA zegt dit, maar de waarheid is dit'. Maar dat wordt er niet consequent bijgezet, waardoor mensen ook altijd verkeerde informatie krijgen. Natuurlijk, als jij denkt dat alles de schuld van een ander is, ja, kan je daar lekker in hangen, dan ja, inderdaad, die open grenzen, zij kunnen lekker hierheen en dan wordt hun huis gemeubileerd en dan krijgen ze nog geld toe ook. Er bestaat een heel raar idee over mensen die hier gewoon binnen kunnen wandelen.

NYD en alles krijgen

SEA terwijl elke dag mensen doodgaan, elke dag nog. Op zee. In de Sahara. Door grenswachten worden neergeknald. Door weet ik veel wat. Het is echt een misdaad.

NYD/ML Ja

SEA het is echt een misdaad wat Europa doet. En dat mensen die wij met z'n allen hun salaris betalen om ons te vertegenwoordigen leugens verkondigen, elke dag weer, en dat niemand zegt 'hou je bek eens', weet je wel. Dat de mensen die met hordes met die microfoons om die mensen heen niet gewoon zeggen 'waarom lul je de hele dag onzin?' Dat kunnen ze wel tegen Gideon van Meijeren, want dat is ophef. Dat is interessant, dat leidt tot *Seada maakt spottende klanken*, alsof we wat doen als media collectief, maar dat is helemaal niet zo. Weet je wel. Al die andere zogenaamd keurige partijen die lopen de hele dag onzin te verkondigen. De hele dag leugens te verkondigen. Ten koste van mensen en niemand die ze daar constant op aanspreekt. We lullen gewoon met ze mee. Ja ik vind dat echt onacceptabel.

ML hou houden we zeg maar, dit is een heel negatief verhaal,

SEA nee dit is een kritisch verhaal!

ML precies. Maar hoe houd jij nog een soort van hoop daarin, of soort van positieve kracht om verder te gaan ofzo, want ja, dat is-

SEA ja,

ML want je blijft wel stug doorgaat

SEA ik kan niet anders. Want wat moet ik dan doen. Moet ik dan met hun mee lullen. Nee.

NYD nooit het nieuws lezen en volledig afsluiten van alles

SEA maar ik lees dus ook niet heel veel nieuws

NYD vroeg ik me af, ben jij on top of the news?

SEA nee helemaal niet. Nou ja, ja, ik bedoel. Maar ik ben geen nieuwsjunk. Totaal niet. Nooit geweest. Is ook heel raar dat ik heel lang bij kranten gewerkt. Ik heb 15 jaar hard nieuws gedaan terwijl ik helemaal niet van nieuws houd eigenlijk. Ehm. Maar ik heb het altijd, ja ik ben altijd wel van een beetje van dingen naar je hand zetten, weet je wel. Van dit is het nieuws, maar dit is nieuw, dit ga ik doen, zeg maar. Dus ik doe gewoon eigenlijk altijd wat anders. Ja dat heb ik denk ik ook altijd gedaan, en ik heb ook altijd wel, ik ben heel lang Afrika redacteur geweest. Nou, nobody gives a shit about Afrika, dus kon gewoon m'n gang gaan eigenlijk. Niet dat ik onzin verzin!

NYD Nee ik snap het, maar je kon zelf kiezen. Je eigen invalshoeken, je eigen onderwerpen.

SEA Ja. Ik kon veel meer zeggen van... Er was niemand die zei: We moeten nu een stuk over... Nee.

NYD Nog steeds is dat echt...

SEA Ja ik bedoel gister was ik het jaaroverzicht toevallig aan het kijken, omdat ik dacht what the fuck is er ook allemaal gebeurd dit jaar. En toen dacht ik: Jezus, er is niet één ding over een Afrikaans land.

NYD Wordt dan genoemd. Nee.

SEA Nee, het ding heel even 3 seconde over de overstromingen in Pakistan. Wat natuurlijk op zichzelf al vrij bizar is. Maar verder was het allemaal navelstaren. Het was allemaal...

ML Oekraïne...

SEA Boeren, stikstof, Oekraïne. En dan vooral ook wat voor een oefeningen gedaan hebben.

ML Oh ja.

SEA [lacht] En het ging over de boeren, het ging over de Voice...

NYD Oh ja, dat was ook dit jaar.

SEA Dat was ook dit jaar. Wat is er allemaal... Het was heel veel binnenland.

ML Maar niet de verontschuldiging?

SEA Jawel, ook wel. Ik heb het niet helemaal afgekeken. Het ging ook op een gegeven moment over Indonesië, maar dat was ook heel kort hoor. Je bedoelt het excuses voor het slavernijverleden?

ML Ja.

SEA Daar zal het wel kort overgegaan zijn. Ook dat vond ik allemaal zeer onbevredigende verslagen, berichtgeving de afgelopen tijd. Er was niemand die ging uitzoeken wat er met die 19 december was. Waarom 19 december? Wat is er die dag? Ik denk dan, mijn wantrouwende inborst, ik denk dan van...

ML Dat betekent iets.

SEA Dat is iets juridisch.

ML & **NYD** Ja!

NYD Het moet nog eventjes. Het moet dan nog in 2022 ofzo.

SEA Zoiets. IETS! Dat het dan verjaard of whatever. Ja, ik denk dan meteen daar moet een onderzoek op losgelaten worden.

ML Is dat dan iets wat je bijvoorbeeld met One World zou doen? Wat je dan zou aanzwengelen volgend jaar? Of niet?

SEA Nee, nee... Dat kan. Maar we gaan volgend jaar wel veel meer aan onderzoeksjournalistiek doen. Maar wat ik veel interessanter vind eigenlijk is... Ik vind die excuses... Het is niet mijn geschiedenis. Ik kom niet uit de koloniën. Ik heb geen koloniale bad met Nederland. Het is niet aan mij om te zeggen wat belangrijk is of niet in dit onderwerp. Er zullen mensen zijn die het gewaardeerd hebben. Ik ken ook heel veel mensen uit mijn omgeving die zeggen: Bullshit stunt was dit, sloeg nergens op, respectloos. Ik zit persoonlijk in dat kamp. Maar het is niet aan mij. Het is niet mijn verhaal. Maar wat ik interessanter vind als journalist is... Excuses, ja wat mij betreft is het symboliek. Ik vind het veel belangrijker: wat gaat er aan herstel gebeuren? En hoe kan herstel eruit zien? Heel veel mensen in Nederland denken dat alle Surinamers een zak met geld krijgen ofzo. Dat is natuurlijk onzin, dat is niet zo. Heel veel mensen zeggen: "Ja, van mijn belastingcenten." En weet ik veel wat.

ML Maar wat dan? Niks, vooralsnog.

SEA Nou er is niks, er is helemaal geen geld. Maar dat is volgens mij ook een hele simplistische kijk op herstel, betalingen eigenlijk. Een betere term is herstelrecht eigenlijk. Hé, 'reparatory justice' dat is een omvattende term. Wat ik eerder ook al zei het is een veel holistischere benadering van herstel. Ja, je kunt denken aan dingen als bijvoorbeeld middelen. Dus niet zozeer geld, maar maar middelen om je te ontplooien. Bijvoorbeeld in de

gemeente Utrecht - ik geloof dat het nu ook landelijk is - mag je dan gratis je naam veranderen. Dat zit ook nog in het symbolische wat mij betreft. Als het gaat om herstel gaat het om de achterstand die mensen hebben opgedrongen gekregen, door deze historische ongelijkheid, hoe ga je die inhalen? Hoe ga je die rechte trekken? Hoe ga je zorgen dat mensen...

ML Ja daadwerkelijk gelijke kansen hebben.

SEA Gelijke kansen hebben, maar ook gelijke startkansen. Daar gaat het om. Want je kan wel zeggen: Nou, allemaal gelijke kansen, Nederland, gezellig.

ML & NYD [lachen]

SEA Het is gewoon niet waar he. Ik kan dezelfde opleiding hebben als jij en als jij en ik kom ergens en ze denken: Ja, hmmm... Er komen allemaal voordelen in een hoofd: Van, oké, moeilijk, moeilijk, riskant doe maar niet [praat met moeilijke bedachtzame stem].

ML Ja.

SEA Dat zijn gelijke kansen. Het gaat om startkansen. Het gaat om.. Je had bijvoorbeeld in de VS, dat is allemaal super lang geleden, na de afschaffing van de slavernij: 40 acres and a mule. Dan kregen mensen een stuk land en dan kon je daar je leven opnieuw beginnen voor jezelf. Dat is ook niet zaligmakend, er zijn volgens mij ook allemaal dingen mis gegaan. Maar los daarvan, zoiets heeft nooit plaatsgevonden in Nederland. Dat je zegt van: Oke, wij hebben deze gigantische economische voorsprong, deze gigantische academische voorsprong, deze gigantische... Nou op allerlei vlakken, hoe gaan we dat inhalen? Hoe gaan we dat rechte trekken? Hoe gaan we zorgen dat mensen die startkansen, dat die anders zijn. Dat is volgens mij op heel veel manieren in te vullen. Ik weet ook niet wat het allemaal is. Er zijn ook experimenten in het buitenland, waar dat al gebeurt. Maar daar gaat het hier niet over. Hier gaat het de hele tijd over: Welke dag en wat je dan gaat zeggen en excuses of... Ja ik vind het allemaal heel, wat ik al zei, heel onbevredigend.

ML & NYD Ja.

SEA Ik vind het zeg maar dat de diepgang ontbreekt in de benadering van dit soort grote onderwerpen en ook de kennis. Want ik denk dat als je nu tegen een gemiddelde journalist zou zeggen: Weet je wat preparatory justice is?

NYD Geen idee, ja.

SEA [doet gemiddelde journalist na] Nee, weet ik niet. Nooit in verdiept. We zullen er een paar zijn, maar de meesten blijven gewoon hangen bij excuses, zal er een paar zijn bij de Meesten blijven gewoon hangen bij excuses: Gaat Rutte het wel of niet zeggen en welke dag? Daar zijn we weken mee doodgegooid. Ja, ik vind het een beetje een bijzaak

ML Een soort ruis eigenlijk van waar het echt om gaat.

SEA Ja, veel ruis. En dat probeer ik met One World wel weg te nemen die ruis. Dus het gedoe eromheen, terug naar de kern van wat is nou belangrijk om erover te hebben? Zodat we richting die rechtvaardigheid kunnen.

ML En dat geldt niet alleen voor de excuses natuurlijk, maar dat gaat over alles.

SEA Alles. Dat gaat over seksisme, het gaat over racisme, het gaat over klimaatcrisis.

ML Dus ook als je het hebt over de shit met de boeren zeg maar. Waar valt het allemaal op terug? Hoe zijn we hier gekomen op dit punt? En wat gaan we d'r dan aan doen, in plaats van nu dit, deze impasse, of zo waar je dan bent?

SEA Ja, dat wil natuurlijk neit zeggen dat het allemaal ruk is he. Ik bedoel er zijn ook echt wel goede titels die daar wel tot de kern proberen te komen. De laatste jaren hebben we - over positiviteit gesproken - hebben we natuurlijk veel nieuwe titels erbij gekregen, zoals *Follow the money*, onafhankelijke titels, jullie bestaan, je hebt veel kleinere titels.

NYD Lilith Mag.

SEA Lilith Mag! Je hebt Alien Mag. Dat zijn allemaal vrouwen initiatieven, die gaande zijn en die dingen doen. Het punt is wel dat, het is soms wel vechten tegen de bierkaai, omdat je natuurlijk qua impact nooit dat kan bereiken wat een titel die...

ML Die gewoon gevestigd is.

SEA Ja en die ook een bereik heeft van miljoenen.

ML Duizenden?

NYD Telegraaf heyyy! Ja grootste krant van Nederland toch?

SEA Nog steeds geloof ik.

NYD Ja volgens mij wel. Ja.

SEA Of is het het AD inmiddels.

NYD Ja kan, met al die... Oké uhm. Laten we even naar persoonlijk vlak gaan.

SEA Oké.

NYD Is er iets waar je trots op bent 2022? Dat je denkt nou: I did that. Ik ga ondertussen het raam even dichtdoen.

SEA Ja, een beetje koud inmiddels. Waar ik trots op ben. [denkt na] Nou ik ben trots op de magazines die wij gemaakt hebben dit jaar. Ik denk dat we steeds meer... Dat is werk he, dat is niet privé.

ML & **NYD** Dat mag!

ML Want soms lopen werk en privé helemaal door elkaar heen.

SEA Ja het loopt wel een beetje door elkaar heen bij mij. Nou over dat wij steeds meer onze draai aan het vinden zijn, ook inhoudelijk maar ook artistiek. Ik ben echt blij met hoe wij eruit zien. Ik ben echt wel trots op wat we visueel maken en ook met de mensen met wie wij werken. Hele getalenteerde jonge mensen die, je niet overal een podium krijgen, maar hartstikke schitteren bij ons: fotografen, illustratoren. Ik ben trots op dat we mensen soms

hun eerste podium kunnen geven en dat het nog mooi wordt ook. Ik ben trots op dat we meer met video's zijn gaan doen dit jaar en ja, dat dat lukt. We willen ook meer die kant op, want hoe je het wendt of keert, de ontleding is een probleem. Het is een issue. Ja kan ik wel heel hard tegen zijn, maar het is nou eenmaal wat het is. Je wilt toch bepaalde mensen ook niet niet missen en die informatie delen. Op persoonlijk vlak heb ik veel meer nee leren zeggen.

NYD Dat is altijd goeie.

SEA Daar ben ik wel al een paar jaar mee bezig, maar ik heb het wel tot een soort kunst verheven dit jaar. Dus meer tijd voor mezelf, waar het kon. Me niet schuldig voelen over niet werken. En me ook meer gaan gedragen als ondernemer. Dat was heel moeilijk voor mij want ik was natuurlijk 20 jaar lang 'in dienst' en dan opeens ben je van jezelf. Die is misschien niet helemaal helder. Maar John en ik hebben ons zelf niet in dienst genomen. Wij zijn freelancer geworden en wij hebben ons personeel in dienst genomen. Wij doen het dus andersom. Dus ik ben eigenlijk een freelance hoofdredacteur en we besloten van nee: We vinden het belangrijker dat de mensen die het allemaal moeten maken - ik maak ook, daar niet van - dat die een vast contract hebben. Dus ik moest best wel wennen aan: Oké, ik ben nu van mezelf. In het begin gedroeg ik me nog heel erg als een werknemer en toen zei John bijvoorbeeld af en toe: Waarom ga je niet gewoon we? Waarom ben jij hier nog? Weet je wel.

NYD Je mag zelf gewoon naar huis. Je hoeft niet je uren vol te zitten.

SEA Zo was ik sowieso nooit, maar ik dacht meer van: Ik heb iedereen aan het werk gezet, volgens mij kan ik gaan. Maar daar moest ik enorm aan wennen. Nou de rest van de dag is gewoon voor mij. Daar ben ik steeds beter in geworden. Om ook gewoon te zeggen van: Ik ben er niet. Ik ben nu weg. Dus dat moest ik wel heel erg leren. En iets anders is dat ik - het stelt niet zoveel voor - maar ik ben begonnen met boksen.

NYD Leuuukkkkk!

SEA Ik ben niet bewust begonnen met boksen. Ik ben begonnen met een personal trainer en die bleek te boksen.

ML En toen dacht jij: Hee!

SEA Dat wist ik niet. Dus hij zei: Doe je bokshandschoenen maar aan.

NYD Huh gaan we boksen?

SEA Ja. Dat blijkt ik eigenlijk heel leuk te vinden.

ML Ook een uitlaatklep of ook meer als sport?

SEA Het was wel echt bedoeld om mezelf meer in beweging te krijgen, want ik bewoog echt veel te weinig. Ook wel omdat ik... Ik wilde meer met mijn lichaam doen. Ik deed alles met mijn hoofd. Daar was wel tijd voor. Het was meer toeval eigenlijk, ik kwam hem tegen. En het is iemand die ik van een tijd geleden ken. En toen bleek ik dus ineens midden in een

bokstraining te zitten. Ik wist niet dat dat het was. Maar ja, een uitlaatklep. Ja ook wel. Maar kijk ik weet niet of je mijn handen hebt gezien? Ik heb hele kleine tere handjes.

ML Dat zegt niets.

NYD Veel kleiner in het echt dan je denkt. Heb ik ook net tegen haar gezegd toen ze binnen kwam.

SEA Dat zegt iedereen tegen mij. Jij bent trouwens ook kleiner in het echt.

NYD Nou bedankt! Of weet ik niet.

SEA Maar het is niet alsof ik heel veel woede moet loslaten ofzo.

NYD Je bent niet een boze...

SEA Nee helemaal niet.

NYD Mensen denken altijd: Die vrouw die zit vol met boosheid.

SEA Nee.

ML Ik vond het ook grappig in jouw Volkskrant Magazine interview, dat jij zegt: Iedereen denkt altijd dat ik kwaad ben, maar ik ben vet leuk!

NYD & ML Ik ben leuheuk!

SEA Ik ben volgens mij wel leuk. Nou maar niet woede uitlaatklep.

NYD Nee maar gewoon lekker...

ML Energie.

SEA Ja, energie. Je lichaam meer laten gaan.

ML En wie of wat heeft jou geraakt of geïnspireerd dit jaar?

SEA Oh ja.

NYD We gaan nu ff de...

ML Diepte in. We zitten ruim een uur in dit gesprek, nu gaan we echt de diepte in.

SEA Moeilijk.

NYD Of iets wat je gelezen of wat je gezien hebt en waarvan je dacht: Nou vet!

ML Dit moet iedereen weten en is super inspirerend.

SEA Ik zei al dat ik het best wel een saai jaar vond.

ML Ja, dat zei je! Het mag open staan.

NYD Niemand heeft jou geraakt.

SEA Neee, dat is niet waar. Mensen raken mij constant.

NYD Je moet het maar net... Ik kan hier zelf ook nooit zo tegen, want dan moet je weer één ding gaan noemen. Ja wat dan in hemelsnaam. We kunnen ook gewoon doorgaan? Zullen we dat doen?

SEA Ja ik geloof dat het niet een persoon was?

ML Zullen we dan vooruitblikken even?

NYD Ja even kort. 2023.

ML Ik vind dit dus altijd een hele leuke vraag: Welke krantenkop wens jij 2023 toe?

SEA Oeh. Uhm. Vluchtelingen wereldwijd gelijk behandeld.

ML Kijk.

SEA Even terugblikkend op 2022 en hoe we met Oekraïners zijn omgegaan en hoe we met andere vluchtelingen zijn omgegaan.

NYD We weten dat we het kunnen. Als in: We hebben gezien hoe Nederland kan reageren op mensen moeten vluchten.

SEA 168.000 Oekraïners opnemen. Geen probleem. Niks aan de hand. Dus het kan.

NYD Het kan inderdaad.

SEA Maar we willen het niet. Ik vind dat echt. In dat jaaroverzicht wat ik gister zag, kwam dat ook niet voorbij hoor.

ML Nee.

SEA Over de ongelijke behandeling, daar hebben we ook al veel over geschreven.

NYD Dat vonden mensen ook moeilijk als je dat benoemde. Want dan ging je het ook meteen weer negatief maken. Doe je aan goede voornemens?

SEA Nee.

NYD Of iets van vooruitblikken of is dat niet iets... Zie je dit als een soort overgang van weer een nieuwe...

ML Of i dit gewoon het leven?

SEA Dit is gewoon het leven. Het wordt gewoon maandag weer.

NYD Gewoon maandag.

SEA Ja, ik weet niet. Ik ben niet zo van de goede voornemens. Misschien moet ik dat wel doen. Ja dingen overkomen mij altijd een beetje.

NYD Opeens ben je hoofdredacteur.

SEA Ja, echt.

NYD Opeens zit je hier ook.

SEA Ja zo is het wel.

NYD Ik houd ook niet zo van goede voornemens.

SEA Maar soms denk ik wel eens: Ik moet iets meer de regie nemen. Ik neem de regie op het moment, maar niet vooruit.

NYD Het kan wel leuk zijn om over het jaar na te denken: Er komt weer een nieuw jaar. Of je het nou nu doet of in september of whenever je het doet. Na je vakantie of whatever. Zo van: Wat voor een leuke dingen... Ik houd helemaal niet van: En ik ga nu weer, ik moet nu afvallen en sporten. Waar mensen klassiek aan denken bij goede voornemens. MAar meer van: Ik zou het eigenlijk wel vet vinden om eens een keer...

ML Uit een vliegtuig te springen.

15:15

NYD Uit een vliegtuig te springen, om...

SEA Nee dat lijkt mij helemaal niet leuk.

ML Nee, nou duidelijk

SEA Ja, maar nee, ik zou wel, nee-ja eh... Ik denk wel dat ik meer, nog meer tijd voor leuke dingen, dat deed ik al wel, maar wil inruimen.

NYD Ja, ja, echt echt zo van...

SEA Ja.

NYD Tijd voor leuke dingen maken.

SEA Ja! En ook ja, en ook, ik wil misschien toch ook kijken of ik of ik weer even naar het buitenland kan, een tijdje.

NYD Voor wat langer.

ML Om wat langer daar te zijn,

NYD En heb je ook al een idee waar je dan heen zou willen?

SEA Nog Niet echt?

NYD Nou, dat lijkt me heel leuk, iets om over na te gaan denken!

ML Ik vind het grappig, jij zegt, dingen overkomen mij altijd een beetje, want ik denk ik heb dat ook...

NYD Dat voelt voor ons ook heel erg zo.

ML Dat voelt voor ons heel erg van ja je...

SEA Je belandt ergens...

ML Je belandt ergens en je dealt er ook mee...

NYD [erdoorheen] In het theater, opeens sta je daar!

ML Wat natuurlijk heel leuk kan zijn ook, want je staat ook open voor dingen en je fikst het wel of zo. Maar ik heb wel en dat heb ik al een paar jaar dat ik denk: ja, dat is allemaal leuk en aardig, die mentaliteit. Maar ik heb ook vaak het gevoel dat de achter de feiten aanloop of zo. Dus wat dus altijd wel helpt, is ergens een moment in het jaar inruimen, en ik doe dat dus ook wel graag aan het begin om inderdaad eventjes een soort van nou, dit jaar zou het leuk zijn als het een beetje in het teken staat van dit. En ik had afgelopen jaar had ik me voorgenomen m'n rijbewijs halen, nou ik heb het nog niet gehaald maar ik zit er tegenaan...

SEA Oja! Dat moet ik ook doen! Dat wil ik in 2023!

ML Nou, maar dat was dus... Nou, kijk!

NYD Heeeeeeeeeey!

ML Nou het is dus, het is wel echt...

SEA MAar dat zeg ik eigenlijk elk jaar...

ML Het is wel echt een heel fijn, want ik ben dus ook aan het begin van het jaar begonnen met weer m'n rijlessen nemen, weer alles aanzwengelen en dat maakt het, ik weet het, het wordt

SEA Een nieuw, is wel nieuw begin.

ML Ja, eventjes een soort frisse wind of zo, en dan niet per se super rigide maar wel iets iets meer, ja, iets meer...

NYD "Wat wil ik zelf?"!

ML Duiding ja of zo. Wat wil ik zelf ergens? Waar wil ik nou? Want anders dan voor ik het weet, is het weer een jaar voorbij, heb ik weer m'n rijbewijs niet en en dat gebeurde al vijf jaar lang.

SEA Ja ja ja, klopt

ML En dan, ja, dus dan vind ik het wel...

SEA Ja, nee dat is wel waar. Dat stond ook op mijn lijstje, dat was ik vergeten.

ML Nou dat wordt dus 2023.

NYD Meteen bellen naar die rijsschool!

ML Meteen bellen naar die rijsschool, ja!

NYD Ja, dan kan je er ook niet meer onderuit.

SEA Maar ik had het dus wel gedaan, hé, maar 't zat helemaal vol, want door corona wouden allemaal...

NYD Oh!

ML Ooooooooooh!

SEA Allemaal bij...

NYD Iedereen die gaan nu rijles...

SEA Ja, voor heel lang kon het niet. En ja, dus zij zitten allemaal best wel vol, maar misschien, dat het voor volgend jaar weer kan.

NYD Oke, allerlaatste vraag, weer zo'n grote: Wat wil je onze luisteraars meegeven voor 2023? -Behalve dat ze allemaal een amendement op de OneWorld moeten nemen, duhh.

ML Ja want dat geven wij ze al even mee.

NYD Ja dat hebben wij ze al even meegegeven.

SEA Ja, dat vind ik heel goed advies. Eeehhmmmmmm, jeetje wat wil ik ze meegeven? Wees niet bang voor voor kritische mensen en zet ze niet weg, en voor dingen die ongemakkelijk klinken of aanvoelen voor jezelf [daar ook niet bang voor zijn]. Want heel vaak gaat het niet over jou.

NYD Nee.

SEA Ja, nee, het gaat, dat vind, denk ik, het gaat niet over jou! *lacht semi ongemakkelijk, semi schamper*

ML NEe!

SEA Nee, het gaat heel vaak namelijk echt niet over jou.

NYD En mensen denken al snel: Het is een aanval op mij, of op wat ik zeg of doe.

SEA Ja! Trek jezelf los van wat er... van de kritiek die je hoort of die je ziet, en ja, en wees durf een beetje dapper te zijn en en dingen te bevragen *at least*, weet je wel? En niet, je hoeft niet meteen op de barricade of weet ik veel wat allemaal, maar we hebben wel meer kritische mensen nodig en kritisch is **niet** negatief!

ML En het is ook niet zo dat je er meteen wat mee moet, met die kritiek...

SEA Nee

ML Want luisteren ernaar is ook al eigenlijk iets.

NYD Ja! Effe laten bezinken, niet meteen in de tegenreactie...

SEA Nou, wat je nu dus heel erg hoort, is dat een een soort terugkerend ding is van:” ja, je hoort alleen maar de extreme en het zwijgende midden a.k.a. het ‘redelijke midden’. Die hoor je niet, en die mensen, die zijn eigenlijk waar we op moeten bouwen.”. Nou, daar ben ik het echt niet mee eens! Want dat zijn de mensen die passief zijn.

NYD Ja, en die het in stand houden!

ML Ja!

SEA Die alles in stand houden en die willen...

NYD Die weggijken...

SEA Die weggijken, die niet willen, dat dingen veranderen, die verandering eng vinden en... en iedereen vindt verandering eng hè, eventjes voor de voor de duidelijkheid, het is niet of mensen die wel hun mond opendoen, die verandering, die dat voor hun niet ook ongewis is, hè. Maar ik denk dat... wat, ja, wat ik zou willen is minder van het gezapige gelul de hele tijd over “het midden” dat allemaal zo geprezen zou worden en meer waardering voor mensen die hun nek durven uit te steken. En dan niet... wel die hun nek durven uitsteken voor rechtvaardigheid hè, dus niet mensen die hun nek durven uitsteken om vervolgens te zeggen dat de wereld wordt geregeerd door reptielen. Da's wat anders.

NYD Ja.

ML Ja dat moge duidelijk zijn, maar even voor de [duidelijkheid].

NYD Verkeerde nek!

SEA Verkeerde nek. Maar omdat het gelijk [wordt getrokken]. Aan de extreme linker- en rechterzijde Sorry, maar dat zijn echt niet dezelfde. Dat zijn niet dezelfde...

ML Idealen.

SEA Idealen! Nee, dus daar ook gewoon iets meer bewustzijn over, en waardering voor die mensen. Want heel veel... wat mensen vergeten, is dat heel veel van de dingen, heel veel van de waarde en de verworvenheden waar we nu, die we nu zo gewoon vinden, zijn...

ML Precies!

SEA ...zijn bevochten door mensen die ook ik wil het woord niet gebruiken, maar die ook voor waanzinnige werden verklaard.

NYD Ja die werden ook weggezet als eh... .

SEA Die ook verketterd werden! En weggezet!

NYD Zo van "Het is toch allemaal goed zoo?", "Zo hoort het gewooooon."

SEA Precies! En dan zit je nu lekker in je "redelijke midden" te hangen, met je stemrecht en je weet ik veel wat. Dat kan, omdat er mensen waren die bereid waren om verketterd toe.

ML Ja, juist door die "extremen", ja, blijkbaar zitten we nu in een wereld [door hun] waarin we juist wel veel rechten hebben, of tenminste waarin veel waarin mensen, ja, waarin wij veel recht, meer rechten hebben we dan vroeger!

SEA Ja, ja, en dat ze dat dus niet voor zichzelf, dat die mensen dat niet voor per se voor zichzelf doen, hè, maar dat ze dat doen omdat ze hopen dat er iets beters uit voortkomt.

ML Ja.

NYD Ja!

[EINDTUNE]

ML Dit was aflevering 115 en dit was ook: het jaar 2022. BEDANKT Seada.

SEA Dank jullie wel

ML *heel zacht en snel pratend* Graag gedaan, fijn dat je er was.

ML En neem maar even een abonnement op OneWorld. Doe maar gewoon. Trust us. En de shownotes van deze aflevering vind je op damnhoney.nl/aflevering-115, en over een paar dagen is daar ook het transcript te vinden

NYD Bedankt ook aan de holy four: Daniël van de Poppe (edits), Lucas de Gier, die vandaag jarig is, op de dag dat we opnemen, gefeliciteerd Lucas, (de jingles), Liesbeth Smit (voor de website), Melissa van der Zande, onze wonderbaarlijke, fantastische stagiaire die nu effe vakantie heeft, het is je gegund meid. En: bedankt Amberscript, voor het chiller maken van de transcripten.

ML Ja, en veel dank ook aan de menselijke transcripters Marleen, Marlou, Marloes, Elise, Evq, Sjoera, Melissa, Barbara, Fenna en Joan

NYD Stuur post naar info@damnhoney.nl, geef ons je kritiek, geef ons je mailtjes dat je vindt dat we ons- dat we negatief zijn, want we lezen het gewoon graag.

ML En we reflecteren er gewoon graag op.

NYD Ja, precies en ik denk ook soms kunnen we ook wel effe weet je- Het mag ook soms wat lichter. It's okay. Stuur het vooral. We zijn niet boos. En geef ons- Of we zijn soms wel boos, mag ook gewoon. Geef ons geld via petjeaf.com/damnhoney.

ML Ja of doe het allemaal niet.

NYD Wacht effe nog leuk. Als je geld geeft krijg je dus bonusafleveringen en ik denk daarin dan eventjes gaan kijken wat Marie Lotte en ik voor komend jaar-

ML Eigen reflectie en vooruitblikken

NYD Nog en wat doen wij in 2023.

ML Ja leuk

NYD Jij had vorig jaar je rijbewijs. Wat wil je dan komend jaar? Leuk ja. Of luister niet en geef geen geld, fine.

ML Zie allemaal maar.

NYD Zelf weten.

ML Effe hè. Rest ons niets anders dan jullie allemaal een Happy New Year te wensen.

NYD Happy New Year

ML Happy New Year. See you on the other side

NYD Gaan we dan in 2023 eindelijk het patriarchaat slopen?

ML Ja, dit is een vraag aan jou Seada.

NYD Kijkt heel verontrustend. Van moet ik dat gaan doen?

ML Moet dat!?

SEA Ik dacht dat we daar allang mee bezig waren.

NYD Ja, maar gaat dat lukken om het te slopen?

ML Gaat de laatste steen gesloopt worden?

SEA Nouuuu *twijfelend*

NYD Het gaat niet lukken!

SEA Het gaat niet lukken, maar we doen ons best.

NYD Moedig voorwaarts.

SEA En ja, weet je, verder moet lekker iedereen ook gewoon- Want dat is ook het patriarchaat slopen denk ik. Gewoon lekker doen wat je wil.

NYD YES!

ML Precies!

NYD & **ML** ZELF WETEN!

SEA Zelf weten.

ML Doei